

Số: 75 /TB-VC1-V4

Hà Nội, ngày 03 tháng 11 năm 2022

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Về vi phạm trong việc ban hành Quyết định đình chỉ
giải quyết vụ án “Tranh chấp thừa kế tài sản”

Thông qua công tác kiểm sát tại phiên họp phúc thẩm giải quyết kháng cáo đối với Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án dân sự số 48/2019/QĐST-DS ngày 24/7/2019 của Tòa án nhân dân thành phố H, về “Tranh chấp thừa kế tài sản” giữa: Nguyên đơn - bà Nguyễn Thúy H, Bị đơn - bà Nguyễn Bích V, bà Trần Thị Thúy M và Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan - ông Nguyễn Văn B, bà Nguyễn Thị B₁, bà Nguyễn Thị H₁, ông Nguyễn Văn Kh, anh Nguyễn Văn L và chị Nguyễn Thị Ánh H₂, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội nhận thấy Tòa án cấp sơ thẩm có vi phạm trong việc ban hành Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án, cần thông báo để rút kinh nghiệm.

Nội dung vụ án và quyết định của cấp sơ thẩm:

Ngày 06/11/2014, bà Nguyễn Thúy H khởi kiện đề nghị Tòa án nhân dân thành phố H giải quyết chia thừa kế căn phòng tại gác 2 (diện tích khoảng 32m²) tại số nhà 100B phố CB theo di chúc cụ Nguyễn Thị K lập ngày 27/5/2008. Trong đơn, bà H xác định đây là tài sản của mẹ bà là cụ bà Nguyễn Thị K (1916-2010). Cụ thể: Bố bà là cụ Nguyễn VH (1916 - 1980) có hai vợ, vợ cả là cụ Nguyễn Thị P và vợ hai là cụ Nguyễn Thị K. Cụ VH và cụ P có 07 người con chung (ông Nguyễn Văn T, ông Nguyễn Văn C, bà Nguyễn Thị T₁, ông Nguyễn Văn Đ, bà Nguyễn Thị L₁, bà Nguyễn Thị T₂, ông Nguyễn Văn Q). Cụ VH và cụ K có 07 người con chung (ông Nguyễn Văn B, ông Nguyễn Văn C₁, bà Nguyễn Thị B₁, bà Nguyễn Thúy H, bà Nguyễn Bích V, ông Nguyễn Văn Kh, ông Nguyễn Văn T₃). Cụ VH chết, có để lại một căn hộ 400m² tại số 100B phố CB, phường QT, quận BD, thành phố H. Sau khi cụ VH chết, cụ P và cụ K tự thỏa thuận chia đôi căn hộ cho cụ P và các con cụ P; cụ K và các con cụ K thể hiện bằng “Giấy phân chia nhà ngày 26/7/1986 và được UBND phường QT xác nhận vào ngày 06/9/1994. Theo đó thể hiện: “Toàn bộ phần gác 2 thuộc quyền sử dụng của bà Nguyễn Thị K”.

Kèm theo đơn khởi kiện, bà Nguyễn Thúy H đã cung cấp các tài liệu: Giấy phân chia nhà lập ngày 26/7/1986 có xác nhận của UBND phường QT ngày 06/9/1994 (bản photo); Giấy chứng tử (bản dịch) của cụ Nguyễn Thị K; Di chúc của cụ Nguyễn Thị K (bản dịch); Bảng khoán điền thổ căn nhà số 100B phố CB (tiếng Pháp) (bản photo)...

Sau khi thụ lý vụ án, xác minh thu thập chứng cứ, lấy lời khai đương sự, công khai chứng cứ và hòa giải, ngày 24/7/2019, Tòa án nhân dân thành phố H ban hành Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án số 48/2019/QĐST-DS, với lý do: *Nguyên đơn chưa cung cấp được tài liệu chứng minh tài sản của cụ Nguyễn Thị K là toàn bộ gác 2 nhà 100B phố CB, chưa cung cấp được quan hệ huyết thống của cụ Nguyễn VH, cụ Nguyễn Thị P, cụ Nguyễn Thị K. Vì vậy, yêu cầu khởi kiện chia di sản thừa kế theo di chúc của cụ K do Nguyên đơn khởi kiện chưa đủ điều kiện theo quy định pháp luật.*

Những vấn đề cần rút kinh nghiệm:

- Về tố tụng:

Tại Đơn khởi kiện, bà Nguyễn Thúy H cung cấp Hộ chiếu và địa chỉ cư trú của bà tại số 11 đường Allowrie, Caramar NSW Australia (Úc) đồng thời cung cấp thông tin về Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan ông Nguyễn Văn Kh – địa chỉ: Số nhà 2/17 Hugh Str, Caramatta 2165 NSW Australia (Úc) nên xác định đây là vụ án có yếu tố nước ngoài. Theo quy định tại khoản 1 Điều 476 Bộ luật tố tụng dân sự “*Tòa án phải gửi thông báo thụ lý vụ án, trong đó nêu rõ thời gian, địa điểm mở phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai chứng cứ và hòa giải (sau đây gọi chung là phiên họp hòa giải), mở lại phiên họp hòa giải, mở phiên tòa và mở lại phiên tòa trong văn bản thông báo thụ lý vụ án cho đương sự ở nước ngoài.*”

Tuy nhiên, ngày 13/11/2014, Tòa án nhân dân thành phố H thụ lý vụ án dân sự sơ thẩm số 58/2014/DS-ST về “Tranh chấp chia thừa kế” và ban hành Thông báo về việc thụ lý vụ án gửi Viện kiểm sát nhân dân thành phố H và các đương sự trong vụ án (trong đó có bà Nguyễn Thúy H và ông Nguyễn Văn Kh) nhưng trong thông báo thụ lý không có các nội dung quy định tại khoản 1 Điều 476 Bộ luật tố tụng dân sự nêu trên.

Ngoài ra, ngày 24/7/2019 (sau khi thụ lý vụ án hơn 04 năm 08 tháng) Tòa án nhân dân thành phố H mới ra Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án số 48/2019/QĐST-DS là vi phạm thời hạn chuẩn bị xét xử quy định tại điểm b khoản 2 Điều 476 Bộ luật tố tụng dân sự.

- Về nội dung:

Kèm theo Đơn khởi kiện, bà Nguyễn Thúy H cung cấp chứng cứ để chứng minh cho yêu cầu khởi kiện gồm: Giấy phân chia nhà tại số nhà 100B phố CB lập ngày 26/7/1986 có xác nhận của UBND phường QT ngày 06/9/1994 (bản photo); Giấy chứng tử (bản dịch) của cụ Nguyễn Thị K; Di chúc của cụ Nguyễn Thị K (bản dịch); Bảng khoán điền thổ thể hiện cụ Nguyễn VH, cụ Nguyễn Thị P là chủ sở hữu nhà số 100B phố CB (tiếng Pháp) (bản photo)...

Ngoài ra, các lời khai của Nguyên đơn, Bị đơn, Người có quyền lợi nghĩa

vụ liên quan đều thống nhất xác nhận về quan hệ huyết thống, xác nhận cụ K là vợ hai của cụ VH, xác nhận cụ K và cụ VH có 07 người con chung. Tài liệu Tòa án thu thập như Công văn phúc đáp số 7909/SXD-PC ngày 28/8/2017 của Sở Xây dựng thành phố H có nội dung: “nhà số 100B phố Cửa Bắc ..., ghi tên sở hữu chủ là Nguyễn VH và vợ Nguyễn Thị P”; các tài liệu thể hiện ngày 20/4/1954, ông Giáp Ngọc P và vợ là bà Ngô Thị L bán nhà đất tại số nhà 100B phố CB cho ông Nguyễn VH và vợ là bà Nguyễn Thị P; văn tự bán nhà giữa cụ K (bên bán) với bà Phạm Thị S (bên mua),...

Như vậy, Nguyên đơn đã cung cấp được tài liệu chứng cứ để chứng minh cho yêu cầu khởi kiện của mình nhưng Tòa án sơ thẩm căn cứ khoản 1 Điều 192, Điều 217 Bộ luật tố tụng dân sự để ban hành Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án (với lý do Nguyên đơn chưa cung cấp được tài liệu chứng minh tài sản là toàn bộ gác 2 ngôi nhà số 100 B phố CB là của cụ K, chưa cung cấp được quan hệ huyết thống của cụ VH, cụ P, cụ K nên yêu cầu khởi kiện của Nguyên đơn chia di sản thừa kế theo di chúc của cụ K chưa đủ điều kiện khởi kiện) là không đúng quy định của pháp luật, ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự.

Do đó, tại Quyết định giải quyết việc kháng cáo đối với Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án dân sự số 217/2021/QĐ-PT ngày 09/7/2021, Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội đã hủy Quyết định đình chỉ giải quyết vụ án dân sự số 48/2019/QĐST-DS ngày 24/7/2019 của Tòa án nhân dân thành phố H. Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân thành phố H giải quyết lại vụ án theo đúng quy định pháp luật.

Để nâng cao chất lượng công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án dân sự nói chung, tranh chấp về thừa kế tài sản nói riêng, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo để các Viện kiểm sát nhân dân tỉnh, thành phố trong khu vực nghiên cứu, tham khảo và rút kinh nghiệm. / *scg*

Nơi nhận:

- VKSND 28 tỉnh, thành phố phía Bắc;
- Các Viện nghiệp vụ thuộc VC1;
- VC2, VC3;
- Vụ 9, VP-VKSTC;
- PVT phụ trách VC1;
- Lưu: VT, HSKS, V4.

KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG

Phạm Thị Minh Yến